

moduł
junior

Benin

ciekawostki | geografia | kultura | religia

Opowieść

Maska Króla Ghede

Dawno temu, w samym sercu Królestwa Dahomeju, żył młody chłopiec imieniem Kossi. Mieszkał z mamą w małej wsi niedaleko miasta Abomej, stolicy królów. Jego ojciec zginął jako wojownik w bitwie z ludem z północy, więc matka wychowywała go samotnie, ucząc go szacunku dla przodków, duchów i maski jego rodu. Pewnej nocy Kossi obudził się, słysząc dziwny szept dobiegający z domu. Gdy wyszedł, zobaczył, że na skraju lasu stoi postać w masce – wysoka, owinięta w czerwono-złoty materiał, z twarzą zasłoniętą drewnianą maską z wyłupiastymi oczami i ptasim dziobem. Postać spojrzała na niego i przemówiła głosem przypominającym wiatr:

— Kossi, potomku rodu Zinsou, twoja krew niesie echo przodków. Odszukaj *Maskę Ghede*, zanim trafi w ręce ludzi z morza.

Zanim chłopiec zdołał zapytać, kim jest, postać zniknęła.

Następnego dnia Kossi opowiedział wszystko swojej matce, która zbledła. — To nie był człowiek, lecz duch przodków – wysłannik *Loa Ghede*, strażnika granicy między światem żywych a zmarłych. *Maska Ghede* była relikwią ukrytą w świątyni dawno temu. Mówiono, że kto ją odnajdzie, zyska mądrość wielu pokoleń – ale w niewłaściwych rękach mogła wywołać chaos.

Szyld reklamujący usługi wróżbiarskie
(fot. Patrycja Koziel)

Murale przedstawiające maskarady i maski
(fot. Patrycja Koziel)

Kossi wyruszył w podróż. Najpierw dotarł do Ganvié, miasta na wodzie, gdzie spotkał starą kapłankę voodoo, Mamę Aiszę. Ona dała mu talizman ochronny z kości ryby i ostrzegła, że Maski strzeże duch bagna – *Agbékpe*.

Po trzech dniach wędrówki przez błota i zarośla, Kossi stanął przed starą świątynią ukrytą pod figowcem. Wewnątrz, otoczona symbolami przodków, leżała *Maska Ghede*. Gdy tylko jej dotknął, ziemia zadrżała, a z bagna wynurzył się *Agbékpe* – półczłowiek, pół-wąż, z dłońmi jak szpony i oczami jak rozżarzone węgielki.

Kossi chwycił talizman od Mamy Aiszy i uniósł go wysoko. Potwór zawył, ale zatrzymał się, spojrzał na chłopca i... skłonił głowę. „Prawdziwy dziedzic przyszedł” — wyszeptał i zniknął.

Kossi wrócił do wsi jako bohater. Od tej pory opiekował się *Maską Ghede*, która – jak mówiono – potrafiła przemawiać nocą i doradzać w snach tym, którzy kierują się sercem, nie chciwością. A duch w masce powracał raz w roku, by upewnić się, że jej strażnik jest tego godzien.

10 pytań do tekstu:

1. Jak nazywał się główny bohater opowieści?
  2. Gdzie znajdowało się Królestwo Dahomeju?
  3. Kim była tajemnicza postać, która odwiedziła Kossiego w nocy?
  4. Co oznaczała Maska Ghede i dlaczego była ważna?
  5. Jak zareagowała matka Kossiego na jego wizję?
  6. Jakie miasto odwiedził chłopiec podczas swojej podróży?
  7. Kto dał Kossiemu talizman ochronny i co on symbolizował?
  8. Jak wyglądał Agbékpé – strażnik Maski?
  9. Dlaczego Agbékpé nie zaatakował chłopca?
  10. Co stało się z Kossim po powrocie do wsi?
-

Odpowiedzi:

1. Jak nazywał się główny bohater opowieści?

Główny bohater nazywał się Kossi.

2. Gdzie znajdowało się Królestwo Dahomeju?

Królestwo Dahomeju znajdowało się w okolicach miasta Abomej, które było jego stolicą.

3. Kim była tajemnicza postać, która odwiedziła Kossiego w nocy?

Był to duch przodków – wysłannik Loa Ghede, strażnika granicy między światem żywych a zmarłych.

4. Co oznaczała Maska Ghede i dlaczego była ważna?

Maska Ghede była świętą relikwią rodu, która mogła dać mądrość wielu pokoleń, ale w niewłaściwych rękach mogła wywołać chaos.

5. Jak zareagowała matka Kossiego na jego wizję?

Matka zbledła i powiedziała, że to był duch przodków, nie człowiek, oraz że Maska Ghede jest bardzo potężna i niebezpieczna.

6. Jakie miasto odwiedził chłopiec podczas swojej podróży? Kossi odwiedził Ganvié – pływające miasto na wodzie.

7. Kto dał Kossiemu talizman ochronny i co on symbolizował?

Talizman dała mu Mama Aisza, kapłanka voodoo. Był to talizman z kości ryby, symbol ochrony przed duchami.

8. Jak wyglądał Agbékpé – strażnik Maski?

Agbékpé był półczłowiekiem, pół-wężem, miał szpony zamiast dłoni i oczy jak rozżarzone węgielki.

9. Dlaczego Agbékpé nie zaatakował chłopca?

Ponieważ Kossi uniósł talizman od Mamy Aiszy, a Agbékpé rozpoznał w nim prawdziwego dziedzica i skłonił głowę.

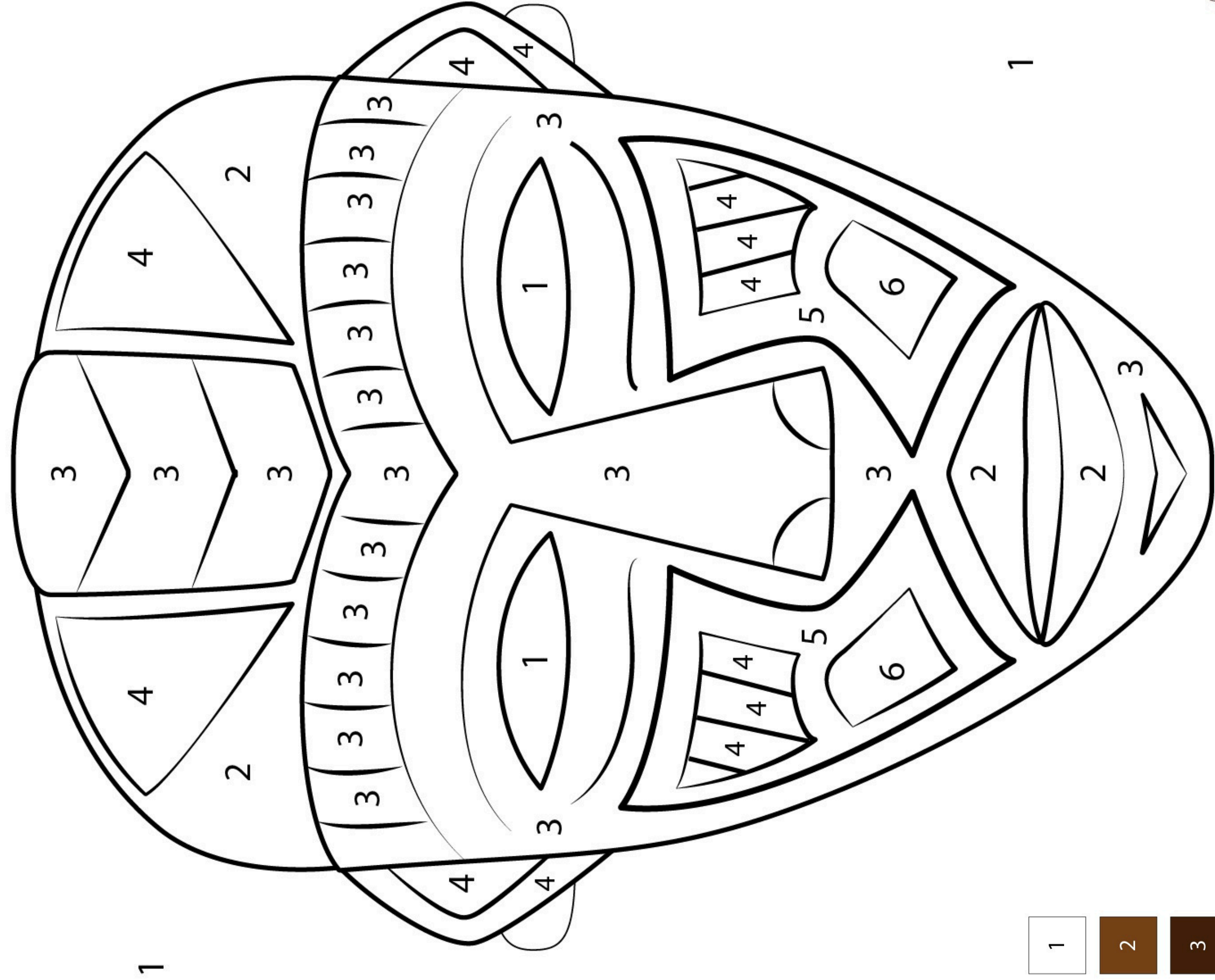
10. Co stało się z Kossim po powrocie do wsi?

Kossi wrócił jako bohater i opiekował się Maską Ghede, która od tej pory doradzała ludziom we śnie i sprawdzała raz w roku, czy jej strażnik jest godny.

Ćwiczenie:

Pokoloruj maskę według numerów

Kolory flagi Beninu

Flaga Beninu jest pełna kolorów, które mają symboliczne znaczenie:

- żółty – oznacza bogactwo i dobrobyt,
- czerwony – reprezentuje odwagę i poświęcenie przodków, którzy walczyli o wolność,
- zielony – symbolizuje nadzieję oraz bogactwo naturalne kraju.

Flaga Beninu została przyjęta po raz pierwszy w 1959 roku, jeszcze przed uzyskaniem niepodległości w 1960. Kolory flagi nawiązują także do tradycyjnych barw panafrykańskich (zielony, żółty, czerwony), które symbolizują jedność narodów afrykańskich.

Pokoloruj flagę Sudanu – szablon znajdziesz na następnej stronie!

